

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ของสำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดขอนแก่นที่มีต่อพระสงฆ์ประพฤติผิดหลักพระวินัย
**Management of Disciplinary Misconduct by Monks in the
Khon Kaen Provincial Office of Buddhism**

พระภิกษุ สุทธิปัญญา¹ และ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิ²

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Phrakritithee Sutipanyo¹

and Supawatanakorn Wongthanavasu²

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author; E-mail: kjantajak@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) มุมมองความคิดเห็นในการจัดการต่อพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย 2) สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก คณะผู้บริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดขอนแก่นจำนวนรวมทั้งสิ้น 15 คน

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นในการจัดการต่อพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย โดยภาพรวม ร้อยละ 2.2 มองว่า พระสงฆ์ก็เหมือนปุถุชนผู้ยังมีกิเลสอยู่ย่อมกระทำความผิดบ้าง ซึ่งจะเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ เพราะว่าพระสงฆ์ก็คือ มนุษย์คนหนึ่งเข้ามาบวชเพื่อฝึกฝน อบรม กล่อมเกลียดตนเองให้เป็นคนดี ไม่ใช่ว่าบวชมาแล้วจะเป็นพระสงฆ์ที่ดีได้เลย ส่วนการจัดการในเรื่องนี้เห็นว่า หน่วยงานควรมีนโยบาย มาตรการในการป้องกันเชิงรุก มีแผนยุทธศาสตร์ ระยะสั้น-ยาว มีหน่วยประสานงานระดับอำเภอ ควรมีกฎหมาย ระเบียบ

* ได้รับบทความ: 2 ธันวาคม 2562; แก้ไขบทความ: 25 ธันวาคม 2562; ตอรับตีพิมพ์: 26 ธันวาคม 2562

Received: December 2, 2019; Revised: December 25, 2019; Accepted: December 26, 2019

ปฏิบัติที่ทันสมัย และส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับพระธรรมวินัย ส่วนพระสงฆ์ ควรมีหลักสูตรศึกษาอบรมเกี่ยวกับหลักปฏิบัติ หลักการบริหารงานคณะสงฆ์และสร้างศาสนทายาทที่เข้มแข็งและสร้างระบบขัดเกลาที่ดีและกฎหมายของรัฐควรมีส่วนรับผิดชอบต่อการกระทำของพระสงฆ์ด้วยรวมทั้งปรับปรุงรูปแบบ วิธีการทางสงฆ์ให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน ประเด็นสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 1.5 พบว่า สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ 2) ผลประโยชน์ และ 3) ความสัมพันธ์ที่คุ้นเคย และประเด็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร้อยละ 2.1 ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการคัดกรองก่อนการบวช ควรให้การศึกษา อบรมเกี่ยวกับข้อวัตรปฏิบัติและหลักพระธรรมวินัยทางพระพุทธศาสนาและเมื่อมีการกระทำความผิดควรได้รับบทลงโทษทั้งทางวินัยและกฎหมายบ้านเมืองด้วย

คำสำคัญ: การบริหารกิจการคณะสงฆ์; สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดขอนแก่น;
พระธรรมวินัย

Abstract

The objective of this research was to study 1) perspectives and opinions on how to deal with monks who do not comply with the discipline, 2) causes and factors related to monks who do not comply with the discipline, and 3) suggestions on problems and solutions by in-depth interviews from 15 administrators, civil servants and officials in the Khon Kaen Provincial Office of Buddhism.

The results of the study showed that in terms of opinions on how to deal with monks who do not comply with the discipline in overall picture of 2.2 percent, it is seen that monks are like ordinary people. They would have done something wrong, which would be considered normal because a monk is a human who is ordained in order to practice, train and refine themselves to be good people. A man who was ordained could not be a good monk immediately. As for the management of this matter, it is found that the department should have proactive prevention policies and measures. There should be a short - long strategy plan. There should be a coordination unit at the district level. There should be modern laws and regulations and promotion of personnel to be knowledgeable about Phra Dhamma discipline. As for the monks, there should be an education and training course on practices, principles of administration of sangha affairs, and the creation of strong religious heirs and the establishment of a good polishing system and state laws. There should be responsible for the actions of the monks, including the

improvement of monastic forms and methods to suit modern times. Issues of causes and related factors of 1.5 percent found that the monks who do not comply with the discipline including 1) the existing environment, 2) interests and 3) familiar relationships. Regarding the suggestions and solutions of 2.1 percent, it was suggested that screening should be performed before ordination. There should be education and training on Buddhist principles and practices. When a monk commits an offense, they should receive both disciplinary and criminal penalties.

Keywords: Administration of Sangha Affairs; Khon Kaen Provincial Office of Buddhism; Dharma discipline

บทนำ

ประเทศไทยที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ มีปัญหามากมายเกิดขึ้นเนื่องมาจากสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นต้น ทำให้ประชาชนมีการดำรงชีวิตที่ค่อนข้างฝืดเคือง ไม่สะดวกเท่าที่ควรและจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นให้ดีขึ้น ในทางพระพุทธศาสนาก็เช่นเดียวกัน แม้ว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะไม่มี ความคลาดเคลื่อน ทนทานต่อการพิสูจน์ แต่การนำพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันอาจจะ มีรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่สมควร ได้รับการตำหนิจากคนทั่วไปถึงความไม่ทันต่อเหตุการณ์ สาเหตุหลักของปัญหาดังกล่าว มาจากองค์กรศาสนาโดยเฉพาะพระภิกษุสามเณรได้รับการยกย่องนับถือ ว่าเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ (Phra Ratvorameti and, 2017 : 19) พระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติ ตามพระธรรมวินัยนำมาซึ่งความเสื่อมศรัทธา ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ พระมหา ธรรมชา ธรรมมหาโส ซึ่งให้เห็นว่า พระสงฆ์บางรูป ได้ประพฤติตัวบกพร่องต่อหน้าที่ โดยการสอน ธรรมที่วิปริต ใช้สื่อวิปริต ชักนำไปสู่การทำบุญแต่ขาดกุศล ชักพาให้ญาติโยมขาดความมั่นใจ ในตัวเอง แต่เน้นให้เชื่อเฉพาะครูบาอาจารย์เพื่อหวังลาภสักการะ สรรเสริญ (Phramaha Hansa Dhammhaso, 2019) ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปรากฏข่าวเสียหาย เกี่ยวกับพระสงฆ์ตามสื่อโซเชียลต่าง ๆ ทำให้พุทธศาสนิกชนที่มีศรัทธาไม่แก่กล้า พิจารณาไม่ รอบด้าน ได้เสื่อมศรัทธาต่อพระสงฆ์ในภาพรวม (Paradee Pluprapa-Iamchroen, 2017) เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2561 ที่ผ่านมา ในโลกออนไลน์ได้มีการแชร์คลิปจากเพจเฟซบุ๊ก สยาม มวลชนนิวส์ โดยเป็นภาพนักร้องหนุ่มแต่งกายเลียนแบบคล้ายพระสงฆ์ ขึ้นร้องเพลงบนเวที งานเลี้ยงบวชนาคที่ จ.กำแพงเพชร พร้อมมีการร้องเพลงและเต้นร่วมกับแดนเซอร์สาว อีกทั้ง ยังมีการดื่มเหล้าในบาตรพระพลาสติก โดยบอกว่าเป็นน้ำปานะ ทั้งนี้ภายหลังจากที่มีการ

เผยแพร่คลิปดังกล่าวออกไปได้มีผู้ใช้เฟซบุ๊กจำนวนมากเข้ามาวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก โดยส่วนใหญ่ระบุว่าศาสนาเป็นสิ่งที่ไม่ควรนำมาล้อเล่น นอกจากนี้เจ้าของงานปล่อยให้เกิดเรื่องแบบนี้ขึ้นได้อย่างไร (Tanat, 2016) นอกจากนั้น วันที่ 26 ก.ย.61 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า โลกโซเซียลได้มีการแชร์คลิปจากผู้ใช้งานเฟซบุ๊ก “ป๊อก วรรณพ ดิษฐ์คล้าย” ซึ่งเผยแพร่สร้างความสะเทือนใจให้กับชาวพุทธทั่วไป ซึ่งชายแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ แล้วขับรถจักรยานยนต์บนถนน เมื่อภาพถูกเผยแพร่ ทำให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่ตำหนิและมีการตั้งคำถามว่า หากเป็นพระสงฆ์จริง ไข้กิจของสงฆ์หรือไม่

อย่างไรก็ตาม ประชาชนส่วนใหญ่อยากให้หน่วยงานเข้ามาตรวจสอบชายคนดังกล่าวที่ขับรถจักรยานยนต์ เพราะถือเป็นภาพที่ไม่เหมาะสมสำหรับชาวพุทธ Vannop ditklai (2018) และยิ่งกว่านั้น พ.ต.ท.พิสิษฐ์ ลมคำภา สว. (สอบสวน) สภ.หนองสูงศรี ร.ต.อ.ชูเกียรติ เศษเลิศ รอง.สวป.สภ.หนองสูงศรี ได้รับแจ้งจากชาวบ้านหนองกบ ต.โคกเครือ อ.หนองศรี จ.กาฬสินธุ์ มีพระธุดงค์เมาสุราอยู่ที่เถียงนาท้ายหมู่บ้านหนองกบ และอ้างว่าเป็นสายตำรวจ จึงแจ้งผู้นำชุมชนเชิญตัวชายแต่งตัวคล้ายพระดังกล่าว มาสอบสวนที่ สภ.หนองสูงศรี ทั้งนี้ ชายแต่งตัวคล้ายพระดังกล่าว ยังอยู่ในอาการเมาสุรา พูดจาอ้อแอ้ เดินเซไปเซมา เจ้าหน้าที่ต้องคอยประคองตลอดเวลา เพราะเกรงจะหกล้มได้รับบาดเจ็บ จากการสอบสวนทราบชื่อพระยอด หรือ นายยอด อายุ 40 ปี ไม่พบเอกสารระบุว่าบวชเป็นพระสงฆ์ สังกัดนิกายใด วัตรปฏิบัติที่นำมาด้วยมีกลด บาตร ผ้าจีวร กระดาษใบหอย เครื่องดื่มชูกำลัง 2 ขวด และสุราขาวขวดเล็ก ที่ดื่มไปแล้วครึ่งขวด ด้านพระยอด หรือนายยอดให้การว่าตนอุปสมบทประมาณ 15 วัน ที่วัดแห่งหนึ่งใน อ.ท่าคันโท จ.กาฬสินธุ์ จากนั้นได้ออกธุดงค์ตามรอยต่อพื้นที่ จ.กาฬสินธุ์ กับ จ.ขอนแก่น จนกระทั่ง (1 มี.ค.) ถึงเขตบ้านหนองกบ ต.โคกเครือ อ.หนองสูงศรี จ.กาฬสินธุ์ จึงปักกลดพำนักที่เถียงนาท้ายหมู่บ้าน ก่อนที่จะมีชาวบ้านมาพบปะสนทนาธรรม บางคนนำเหล้าขาวมาถวาย จึงได้ฉันทลายเหนียว จนกระทั่งผู้นำชุมชนมาพบ และนำตัวส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ด้าน พ.ต.ท.พิสิษฐ์ กล่าวว่า หลังจากสอบสวนพระยอดหรือนายยอด ทารวจแล้ว จึงได้ควบคุมตัวไปทำการลาสิกขาที่วัดหนองบัว ต.หนองบัว อ.หนองสูงศรี จ.กาฬสินธุ์ โดยมีพระครูพุทธมณฑลวิตร เจ้าคณะอำเภอหนองสูงศรี เป็นผู้สึกให้ และหลังลาสิกขาจะได้ควบคุมตัวกลับมาที่ สภ.หนองสูงศรี อีกครั้ง หากไม่มีสติ บัณฑิตพระสงฆ์ จะได้แจ้งขอหาแต่งกายเลียนแบบคล้ายพระสงฆ์ และดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป (Phisit Lom Khampha, 2018 : online) และนอกจากนี้ ชาวที่ได้รับความสนใจ

มากที่สุดและสร้างความสะท้อนใจกับชาวพุทธเป็นอย่างยิ่ง คือ เงินทอนวัด โดยผู้ที่กระทำความผิดส่วนใหญ่ยังคงเป็นข้าราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ดำรงตำแหน่งในช่วงปี 2555-2560 ซึ่งถูกดำเนินคดีไปแล้วจากคดีทุจริตเงินทอนวัดก่อนหน้านี้ เพราะเป็นผู้มีอำนาจในการเบิกจ่ายและโอนเงิน ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้กลายเป็นปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน

ปัญหาการประพฤติผิดพระธรรมวินัยของภิกษุสามเณรนั้นสามารถสรุปสาเหตุหลัก ๆ ได้ 4 ประการ คือ 1) ปัญหาการปกครองคณะสงฆ์ 2) ปัญหาการศึกษาคณะสงฆ์ 3) ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับประชาชน 4) การไม่มีระบบกลั่นกรองและขัดเกลาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ พระไพศาล วิสาโล ที่ได้เขียนบทความเรื่อง “พุทธศาสนาในอนาคต แนวโน้มและทางออกจากวิกฤต” ได้กล่าวถึง ระบบกลั่นกรองผู้บวชแม้จะเป็นหน้าที่ของพระอุปัชฌาย์ดังในอดีตก็ตาม แต่การที่คณะสงฆ์มีการควบคุมจำนวนอุปัชฌาย์ ถือเป็นข้อจำกัด ในขณะเดียวกันมีผู้ที่บวชเป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นการยากที่อุปัชฌาย์จะรู้จักผู้บวชได้ทุกคน ในเมื่อไม่มีระบบการกลั่นกรองที่ดีพอ จึงทำให้บุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมเข้ามาเป็นสมาชิกของคณะสงฆ์เป็นจำนวนมาก และมักถูกปล่อยปละละเลยจากอุปัชฌาย์ (Phra Phaisan Wisalo, 2003 : 319-320) จะเห็นได้ว่าหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานด้านพระศาสนา ที่ทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในส่วนภูมิภาค ในจังหวัดขอนแก่น คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดขอนแก่น มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงานคณะสงฆ์และงานของรัฐโดยทำนุบำรุงส่งเสริม ให้การอุปถัมภ์คุ้มครอง ดูแล พัฒนางานส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังรักษา จัดการ ดูแลเกี่ยวกับ ศาสนสมบัติ และพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางศาสนา เพื่อดำเนินภารกิจเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนาทั้งปวง (Khon Kaen Buddhism Office, 2019: 17) ซึ่งสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดขอนแก่น จะมีมุมมองความคิดเห็นนโยบายและแนวทางในการจัดการต่อปรากฏการณ์ดังกล่าวอย่างไรบ้าง ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์การดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานกิจการคณะสงฆ์และสนองงานภาครัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษามุมมองความคิดเห็นในการจัดการต่อพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย
2. เพื่อศึกษาสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย
3. เพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในพื้นที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดขอนแก่น มีกลุ่มเป้าหมายอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มคณะผู้บริหารและข้าราชการเจ้าหน้าที่ ซึ่งแต่ละกลุ่มให้ข้อมูลโดยมีสาระสำคัญดังนี้ 1) คณะผู้บริหาร ให้ข้อมูลในส่วนของการจัดการต่อพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย 2) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านสาเหตุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหา โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนาเฉพาะกลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้การคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักรวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน

ส่วนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลโดยตรง มีการบันทึกเทปและถ่ายภาพระหว่างการสัมภาษณ์ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้อธิบายข้อมูลโดยละเอียดเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลมีความเข้าใจตรงกันและสามารถตอบคำถามการสัมภาษณ์ให้ตรงกับความจริงมากที่สุด

ผู้ศึกษาได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามชนิดและเทคนิคการวิจัยได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนาความ โดยวิเคราะห์ลักษณะของปัญหาจากการสัมภาษณ์ และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการตีความหมายในรูปแบบของการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งจะกระทำไปพร้อม ๆ กันตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกข้อมูล การถอดเทปสัมภาษณ์ จัดหมวดหมู่ว่าครบถ้วนเพียงพอและเหมาะสมแก่การนำไปวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถสรุปและแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นในการจัดการต่อปรากฏการณ์ของพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย จากการวิเคราะห์ข้อมูลชี้ให้เห็นว่า ในปัจจุบันการจัดการปัญหาพระสงฆ์ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยนั้น สำนักงานพระพุทธศาสนายังไม่มีแนวนโยบายที่ชัดเจนต่อเรื่องนี้ ส่วนใหญ่จะทำงานในเชิงประสานงาน ส่งเสริมกิจกรรมทางพุทธศาสนาโดยภาพรวม เช่น ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ และด้านสาธารณูปการ อีกทั้งยังเป็นการทำงานเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ส่วนการบริหารจัดการยังขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบ บุคลากรที่ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักพระธรรมวินัย ไม่มีหน่วยงานประสานงานระดับอำเภอ ระเบียบ กฎหมาย แนวปฏิบัติในการจัดการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างล้าสมัย ขั้นตอนการทำงานยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลานาน และประเด็นที่สร้างความขัดแย้งระหว่างองค์กรศาสนากับคณะสงฆ์ คือ การใช้อำนาจรัฐปกครองสงฆ์โดยผ่านสำนักงานพระพุทธศาสนา ซึ่งจะเห็นว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาทำหน้าที่ในการสนองงานคณะสงฆ์หรือเป็นผู้รับใช้คณะสงฆ์และภาครัฐ แต่ข้าราชการบางคนปฏิบัติหน้าที่ในทางมิชอบอาศัย กฎหมายภาครัฐ ในการกำกับ ควบคุม ดูแล จัดการศาสนสมบัติของสงฆ์ เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน โดยไม่ได้สนใจหลักพระธรรมวินัย ที่เป็นดั่งเช่น กฎหมายของพระสงฆ์ที่พระสงฆ์เองก็ต้องปฏิบัติตามเช่นกัน

ในส่วนของการจัดการเรื่องนี้ กล่าวโดยภาพรวม เห็นว่า หน่วยงานควรมีนโยบาย มาตรการในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น โดยมีแผนระยะสั้น-ยาว และมีแผนยุทธศาสตร์เชิงรุกที่ชัดเจน ควรมีหน่วยประสานงานระดับอำเภอ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมทั้ง ระเบียบ กฎหมายบางอย่างต้องทันสมัย ควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักพระธรรมวินัยกับบุคลากร เจ้าหน้าที่ในสำนักงานพระพุทธศาสนาและควรให้คณะสงฆ์ปกครองตนเอง โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาเป็นผู้รับใช้คณะสงฆ์ เป็นมือเป็นไม้ ให้กับพระสงฆ์ทำตามกฎระเบียบต่าง ๆ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคมเพียงผู้เดียว

ในกลุ่มพระสงฆ์ทั่วไป ควรจะมีหลักสูตรฝึกอบรม เกี่ยวกับพระธรรมวินัย การปฏิบัติสมาธิภาวนาอย่างเข้มข้นและสร้างพระวิทยากรที่มีคุณภาพพร้อมที่จะอบรม สั่งสอน ให้ความรู้แก่พระบวชใหม่ในช่วงก่อนเข้าพรรษาหรือนอกพรรษา ตามโครงการที่มีอยู่ในปัจจุบัน และให้วิทยากรที่เป็นฆราวาสที่มีความรู้ด้านศาสนา มาให้ความรู้เพิ่มเติมในหลักการบริหารงานสำหรับเจ้าอาวาสในเขตการปกครองของท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย ส่วนการลงโทษพระสงฆ์ตามพระธรรมวินัยนั้น กล่าวคือ โทษทางวินัยสงฆ์นั้นจะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ โทษอย่างหนัก โทษอย่างกลางและโทษอย่างเบา จะเห็นว่า พระสงฆ์ที่ต้องอาบัติปาราชิกนั้น ถือว่าเป็นโทษที่หนักสุดในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีอยู่ 4 ข้อ คือ 1) ภิกษุเสพเมถุนแม้กับสัตว์เดรัจฉานตัวเมีย 2) ถู้อาหารพริกที่เจ้าของไม่ได้ให้มาเป็นของตน 3) ข่มานุชย์ 4) พุทธอวดอุตตริมนุสสธรรมที่ไม่มีในตน เป็นต้น ถ้าภิกษุต้องเข้าแล้วต้องขาดจากความเป็นพระโดยทันที แม้จะยังคงครองผ้าจีวรอยู่ก็ตามก็ไม่อาจเป็นพระได้ ตัวอย่างเช่น แม้ว่าจะเห็นพระรูปนั้นนอนอยู่กับสีกาก็ตามไม่จำเป็นที่จะต้องจับไปสึกตามธรรมเนียมหรือวินัยของสงฆ์ก็ถือว่าขาดจากความเป็นพระแล้วและหลังจากนั้นก็ใช้ชีวิตอย่างปุถุชนคนธรรมดาเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น จะเห็นได้ว่า กฎหมายคณะสงฆ์เป็นเพียงกรอบที่กั้นไว้มิให้สงฆ์ล่วงละเมิดเท่านั้นและการกระทำที่เกิดขึ้นไม่มีผลต่อกฎหมายบ้านเมืองเลย จึงเห็นควรที่จะให้กฎหมายของรัฐมีส่วนรับผิดชอบต่อการกระทำของพระสงฆ์ด้วย เช่น อาจจะมีโทษจำคุก หรือปรับตามความเหมาะสม เป็นต้น ส่วนโทษอย่างกลาง คือ อาบัติสังฆาติเสส จัดเป็นอาบัติที่โทษรองมาจากอาบัติปาราชิก มีอยู่ 13 ภิกษุผู้ต้องโทษสังฆาติเสสแล้วต้องเข้าอยู่ปริวาสกรรมจึงถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ อาบัติข้อนี้ถือเป็นเรื่องต้องอาศัยพิธีกรรมทางสงฆ์ที่เรียกว่า การเข้าอยู่ปริวาสกรรมเพื่อชำระล้างศีลของตนเองให้บริสุทธิ์แล้วจึงจะกลับเข้าสู่หมู่คณะสงฆ์ได้โดยไร้มลทินหรือเป็นผู้บริสุทธิ์แล้วนั่นเอง ซึ่งเรื่องนี้เป็นกรยากที่จะจัดการเพราะพิธีกรรมเกี่ยวกับ ปริวาสกรรมเป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ ถ้าจะแก้ต้องแก้ที่ต้นเหตุคือตัวพระสงฆ์เองที่ไม่ควรที่จะกระทำผิดอาบัติใน 13 ข้อนี้เลย สุดท้าย โทษอย่างเบา คือ โทษตั้งแต่อาบัติปาจิตตีย์ลงมา มีทั้งหมด 110 ข้อ ภิกษุต้องเข้าแล้วจะต้องแสดงอาบัติต่อหน้าภิกษุรูปใดรูปหนึ่งถึงจะหลุดจากอาบัติ (บริสุทธิ์) การแสดงอาบัติเป็นการบอกสิ่งที่ตัวเองกระทำผิดให้คนอื่นได้รับรู้แล้วก็จะไม่กระทำความผิดนั้นซ้ำอีก (ทุกวันนี้แสดงอาบัติเป็นภาษาบาลี) จะเห็นว่า การแสดงอาบัติควรที่จะปรับปรุงคือ การแสดงอาบัติที่เป็นภาษาไทย เพราะจะทำให้คนอื่นได้รับรู้และจะทำให้บุคคลกระทำผิดได้สำนึกผิดและรู้สึกละอายใจจะได้ไม่ทำซ้ำอีก

ผลการศึกษาในภาพรวม ชี้ให้เห็นว่า มุมมองต่อพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยนั้น กล่าวโดยภาพรวม มองว่าพระสงฆ์ก็เหมือนคนปกติที่มีการกระทำผิดเห็นเป็นเรื่องธรรมดาที่ยังใหม่อยู่ยังไม่ได้รับการฝึกฝน อบรม กล่อมเกลา ส่วนการจัดการเห็นว่า พระสงฆ์ควรมีหลักสูตรศึกษา อบรมเกี่ยวกับหลักปฏิบัติ หลักการบริหารงานคณะสงฆ์และสร้างศาสนทายาทที่เข้มแข็งและสร้างระบบขัดเกลาที่ดีและควรมีบทลงโทษนอกจากพระธรรมวินัยแล้ว ต้องรับโทษทางกฎหมายอาญาด้วยรวมทั้งการปรับปรุงวิธีการบางอย่างทางสงฆ์ให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบันด้วย

2. สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักมองว่า สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้พระสงฆ์ประพฤติผิดหรือล่วงละเมิดพระวินัยนั้น โดยภาพรวมมี 3 ปัจจัยใหญ่ ๆ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ 2) ผลประโยชน์ และ 3) ความสัมพันธ์ที่คุ้นเคย

ส่วนเรื่องผลประโยชน์ พระสงฆ์บางกลุ่มทำตัวให้เป็นที่เคารพ เลื่อมใสศรัทธาของประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่ง เกียรติยศ ชื่อเสียง ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ เพื่อเรียกลาภ สักการะ และสนองประโยชน์ส่วนตนเพราะว่าประชาชนบางกลุ่ม เวลาทำบุญก็มักเลือกพระที่มีสมณศักดิ์ เช่น ตำแหน่งพระครู เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด เป็นต้น ซึ่งตำแหน่งดังกล่าวชาวบ้านที่ทำบุญเชื่อว่าถ้าทำบุญแล้วจะได้บุญมากกว่าพระที่ไม่มีตำแหน่งทางคณะสงฆ์

ส่วนความสัมพันธ์ที่คุ้นเคย พระสงฆ์ที่เป็นสงฆ์ใหม่อยู่ที่ยังไม่คุ้นเคยกับญาติโยมหรือแม้กระทั่งเจ้าอาวาสเองก็ยังไม่มีความสงบเสถียรเต็มตัว น่าเคารพ เลื่อมใส เหตุเพราะยังไม่กล้าที่จะทำผิดพระวินัยเลยกลัวบาปและต่อมาความสัมพันธ์นี้พัฒนามาเป็นความใกล้ชิดสนิทสนม จนคุ้นเคยกับโยมอุปถัมภ์หรือบุคคลทั่วไปจนนำมาซึ่งความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งยากที่จะอดทนอดกลั้นไว้ได้จึงทำให้เกิดการล่วงละเมิดพระธรรมวินัย อย่างร้ายแรงอาจจะถึงขั้นอาบัติปาราชิกก็เป็นได้

ผลการศึกษาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยนั้นมีสาเหตุจากความเป็นอยู่ของสังคมครอบครัวที่ยังไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จนนำไปสู่เรื่องผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายและความมั่นคงในชีวิต และยังรวมถึงความสัมพันธ์ที่เริ่มก่อตัวจากความคุ้นเคย จนกลายเป็นความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งเป็นผลทำให้เกิดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมดังสาเหตุที่กล่าวมานี้

3. ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักมีข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมี 3 ประการ ดังนี้ 1) พระสงฆ์ควรได้รับการศึกษา อบรม คุณธรรม จริยธรรม และพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด 2) ควรมีระบบคัดกรองที่ดีก่อนที่จะมาบวช 3) ควรมีบทลงโทษทั้งทางวินัยสงฆ์และโทษทางกฎหมายบ้านเมือง

ส่วนประเด็นที่สอง ควรมีระบบคัดกรองที่ดีก่อนที่จะมาบวช มี 12 คน มองว่า ควรที่จะตรวจสอบประวัติของผู้ที่จะบวชก่อน เพราะก่อนจะบวชไม่รู้ว่ามีความเป็นมาอย่างไร ต้องโทษคดีอุกฉกรรจ์หรือไม่รู้ มีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือไม่ วัตถุประสงค์ของการบวชคืออะไร หรือเป้าหมายในการบวชที่จริงแล้วเป็นเช่นไร ไม่มีใครล่วงรู้ได้ เพราะในปัจจุบันนี้ ใครแค่ท่องขานนาคได้ คนนั้นก็ได้อบวชแล้ว แม้แต่อุปัชฌาย์เองก็ไม่ได้สนใจเลย ขอแค่มีคนนำลูกมาบวช มีเครื่องอัฐบริขารครบ หรือเป็นคนมีฐานะ ร่ำรวย และอาจเป็นที่คุ้นเคยกับอุปัชฌาย์อยู่แล้ว การบวชยิ่งง่ายเข้าไปใหญ่ นี่ถือเป็นจุดอ่อนที่สำคัญของคณะสงฆ์ไทยในเวลานี้ คือ การไม่มีระบบกลั่นกรองผู้ที่จะมาบวช ส่วนใหญ่เป็นเพียงพิธีกรรมเท่านั้น

ส่วนประเด็นที่สาม ควรมีบทลงโทษทั้งทางวินัยสงฆ์และโทษทางกฎหมายบ้านเมือง มี 10 คน มองว่า การกระทำผิดทางพระธรรมวินัยนั้นเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมและไม่สมควรอย่างยิ่ง บางคนให้ความเห็นว่า ควรลาสิกขาจากเพศบรรพชิตไปเลยและต้องได้รับโทษทางกฎหมายบ้านเมืองด้วย เช่น อาบัติปาราชิก (ล่วงละเมิดทางเพศ หรือกระทำอนาจาร) หรือแม้แต่ อาบัติปาจิตตีย์ สำหรับโทษทางวินัยของอาบัติปาจิตตีย์นั้น สามารถปลดอาบัติได้โทษนั้นก็จะตกไป แต่อาบัติปาจิตตีย์บางอย่างก็ต้องได้รับโทษทางกฎหมายบ้านเมืองด้วยเช่นกัน เพราะมันคาบเกี่ยวกับอาบัติที่เป็น โลกวัชชะ (ชาวโลกติเตียน) จึงทำให้สามารถจับสึกได้ เช่น พระสงฆ์ดื่มสุรา หรือ เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น

ผลการศึกษาในภาพรวม ชี้ให้เห็นว่า หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการสนองงานคณะสงฆ์และมองเห็นแนวทางที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการคือ พระสงฆ์ควรได้รับการศึกษา อบรม คุณธรรม จริยธรรมและพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัดและจริงจัง อีกทั้งควรมีระบบคัดกรองที่ดีก่อนที่จะมาบวชเพื่อคัดเลือกรับบุคคลที่มีคุณสมบัติเพียบพร้อมที่จะเป็นสงฆ์ที่ดีได้และควรมีบทลงโทษทั้งทางวินัยสงฆ์และโทษทางกฎหมายบ้านเมืองร่วมด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

บทความนี้ชี้ให้เห็นถึงมุมมองการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในการจัดการต่อพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยนั้น จากผลการศึกษาที่ได้ ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สะท้อนให้เห็นว่า พระสงฆ์ทั่วไปก็เหมือนมนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง มีบ้างที่กระทำผิดหลักเกณฑ์ทางสงฆ์ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติ สาเหตุที่มองเช่นนั้นอาจจะเป็นเพราะว่าสถานภาพของข้าราชการนั้นไม่เหมือนพระสงฆ์ เพราะมีคติน้อยกว่าเห็นว่าการปฏิบัติเป็นเรื่องเล็กน้อยและธรรมดาเหมือนประชาชนทั่วไป แต่ในขณะเดียวกันนั้น พระสงฆ์ถือเป็นเรื่องเสียหาย ร้ายแรงและส่งผลกระทบต่อสถาบันทางพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก เพราะพระสงฆ์ควรเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณสามารถที่จะพาพุทธศาสนิกชนก้าวข้ามทะเลแห่งความทุกข์ได้

ส่วนประเด็นสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ผลการศึกษาที่ได้ แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ภูมิหลังของพระสงฆ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่มีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมบางอย่างที่เกินงามในสมณสาธิต เช่น ความยากจน ปัญหาทางเศรษฐกิจที่รุ่มร่า จนนำมาซึ่งการดิ้นรน แสวงหาสิ่งเติมเต็มในชีวิตเช่นโลกนิยมเพื่อให้ตนเองอยู่รอดและครอบครองมีความสุขอีกทั้งยังรวมไปถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากสิ่งสนองความต้องการของตนเพื่อให้มีเกียรติและศักดิ์ศรีทำให้ตนเองมีคุณค่ามีผู้คนศรัทธา เลื่อมใสเพื่อหวังดึงลาภสักการะมาเติมเต็มให้กับตนเอง อย่างเช่น ตำแหน่งเจ้าคณะต่าง ๆ ในทางสงฆ์ เป็นต้นและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดจนเกินไปจนเกิดความคุ้นเคย สนับสนุนกัน ทำให้เกิดความไว้วางใจจนกลายเป็นการล่อลวงละเมิดสิกขาบทในพระธรรมวินัยโดยไม่รู้ตัว

งานวิจัยนี้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีบทลงโทษทางอาญาและพระสงฆ์ที่กระทำผิดตามวินัยสงฆ์ เพราะว่ากฎหมายสงฆ์หรือ พ.ร.บ. คณะสงฆ์ที่ใช้อยู่ยังไม่ได้มีการแก้ไขให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน พระธรรมวินัยเป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้เมื่อกระทำผิดก็ต้องรับโทษทางพระธรรมวินัย แต่บทบัญญัติบางข้อก็ยังไม่เอื้อต่อกฎหมายบ้านเมืองเท่าที่ควร เช่น อาบัติปราราชิก เมื่อต้องอาบัติแล้วก็ขาดจากความเป็นพระเลย แต่กฎหมายบ้านเมืองก็ไม่สามารถเอาผิดได้ แม้จะต้องจับสึกไปแล้วก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ Jernsack Pinthong (2015 : 51) ที่ได้เขียนบทความ เรื่อง “ปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา” ได้กล่าวไว้ว่า กฎหมายบ้านเมืองที่จะใช้กับพุทธจักร ก็จะต้องดูแลให้สอดคล้องกับพระธรรมวินัย คนที่บวชต้องทำตามกฎหมายบ้านเมืองและ

กฎหมายบ้านเมืองก็เกื้อหนุนพระธรรมวินัย การให้อำนาจรัฐและส่งเสริมให้พุทธบริษัทที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา มิใช่การลบหลู่หรือลบหล้างพระพุทธศาสนา ตรงกันข้ามกับเป็นการอุปถัมภ์ค้ำชู ปกป้องให้พระพุทธศาสนามีความเข้มแข็งและอยู่ในครรลองที่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย โดยไม่ถูกมารศาสนาบิดเบือนและนำไปเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์อย่างเลวร้ายต่อไป

ส่วนอีกสองประเด็นนั้น แสดงให้เห็นว่า คณะสงฆ์มีปัญหาในด้านโครงสร้าง ทั้งด้านการปกครองและด้านการศึกษา โดยเฉพาะความล้มเหลวทางด้านการศึกษา ทำให้พระสงฆ์มีคุณภาพต่ำ ไม่มีความรู้ความสามารถ ที่จะชี้แนะ สั่งสอน ญาติโยมเพื่อให้เกิดศรัทธาได้ อีกทั้งพระสงฆ์ไม่สนใจที่จะศึกษาหลักธรรม คำสั่งสอนอย่างจริงจัง ไม่เชื่อฟังครูบาอาจารย์ แนะนำสั่งสอน ตีอรรถ เป็นภิกษุว่ายากสอนยาก และในขณะเดียวกัน ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ ก็ละเลยในหน้าที่ ไม่เอาใจใส่ ไม่ทำตามคำสั่งของมหาเถรสมาคมอย่างเคร่งครัด เอาหูไปนา เอาตาไปไร่ ทำเป็นไม่สนใจ จนนำไปสู่ปัญหาของการคัดกรอง ผู้ที่เข้ามาบวชใหม่ ปัญหาตรงนี้ถือเป็นปัญหาใหญ่ที่คณะสงฆ์ควรตระหนัก และให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

ผลการศึกษาโดยภาพรวม สะท้อนให้เห็นถึงมุมมอง ว่าพระสงฆ์เป็นผู้ฝึกตนถึงแม้จะกระทำผิดบ้างก็เป็นเรื่องปกติ เพราะยังต้องฝึกจิตใจให้เข้มแข็งพอและปรับตัวให้เหมาะสมกับความเป็นสงฆ์ไม่ทำตัวเหมือนฆราวาส ถึงแม้ว่าฐานะทางสังคมจะไม่ได้สวยหรูอย่างคนอื่นเขา พระสงฆ์ก็ต้องพอเพียง พอใจในสิ่งที่เราเป็นอยู่ มุ่งมั่น อดทน ไม่คล้อยตามกระแสสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปยึดในหลักพระธรรม คำสอน ของพุทธองค์แล้วเราก็จะพบกับแสงสว่างแห่งปัญญาได้ในที่สุดอีกทั้งเมื่อกระทำผิดควรได้รับโทษทางวินัยสงฆ์และกฎหมายภาครัฐด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีนโยบายพัฒนาการบริหารงานด้านศาสนาให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือต้องปรับปรุงหรือแก้ไขระบบต่าง ๆ คณะสงฆ์ให้เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน ปรับปรุงการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพ โดยมีระบบสารสนเทศระบบติดตาม และประเมินผล ระบบวิเคราะห์และวิจัยและให้มีการกระจายอำนาจการดำเนินงานสนองภารกิจด้านศาสนาในส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ครอบคลุมทั่วถึง

ทุกพื้นที่ ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองงานคณะสงฆ์ได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อที่เมื่อมีเหตุเกิดขึ้น

1.2 สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ควรส่งเสริมให้เกิดการประสานระหว่างการศึกษาในรูปแบบและนอกรูปแบบ และควรมีนโยบาย มาตรการในการป้องกันปัญหาเชิงรุก ควรมีแผนยุทธศาสตร์ ระยะสั้น-ยาว มีหน่วยประสานงานในอำเภอและส่งเสริมให้บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักพระธรรมวินัย รวมทั้งข้อกฎหมาย ระเบียบ ต่าง ๆ ต้องทันสมัยสามารถที่จะสนองงานคณะสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติรวมทั้งส่วนภูมิภาคด้วย

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับหลักการบริหารงานสมัยใหม่และการบริหารงานเชิงพุทธ

องค์ความรู้ใหม่

ข้อค้นพบจากการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็น วิธีการจัดการ สาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องของปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข กล่าวโดยภาพรวม สรุปได้ว่าทางหน่วยงาน ควรมีนโยบาย มาตรการในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น โดยมีแผนระยะสั้น-ยาว และมีแผนยุทธศาสตร์เชิงรุกที่ชัดเจน ควรมีหน่วยประสานงานระดับอำเภอ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมทั้ง ระเบียบ กฎหมายบางอย่างต้องทันสมัย ควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักพระธรรมวินัยกับบุคลากร เจ้าหน้าที่ในสำนักงานพระพุทธศาสนาและควรให้คณะสงฆ์ปกครองตนเอง และควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงสร้างคณะสงฆ์และควรเสริมสร้างศาสนทายาทที่เข้มแข็งและสร้างระบบขัดเกลาที่ดีและกฎหมายของรัฐควรมีส่วนรับผิดชอบต่อการกระทำผิดพระวินัยของพระสงฆ์ด้วย รวมทั้งปรับปรุงรูปแบบวิธีการทางสงฆ์ให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน สามารถปรับตัวให้ทันต่อพลวัตที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และทำให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ ผลประโยชน์และความสัมพันธ์ที่คุ้นเคยอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จึงควรมีระบบการคัดกรองที่ดีก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในสังคมสงฆ์ ควรให้การศึกษา มีหลักสูตรฝึกหัด อบรมอย่างเข้มงวด เกี่ยวกับข้อวัตร

ปฏิบัติและหลักวินัยทางพระพุทธศาสนาและเมื่อมีการกระทำความผิดควรได้รับบทลงโทษทั้งทางวินัยและกฎหมายอาญาด้วย

References

- Jerm Sak Pinthong. (2015). *Report of proposals for the reform of guidelines and protection measures Buddhism affairs*. National Reform Council.
- Khon Kaen Buddhism Office. (2019). *Action plan for fiscal year 2019*. Khon Kaen. Office of Khon Kaen Buddhism.
- Phra Phaisan Wisalo. (2003). *Buddhism in the future Trends and solutions from the crisis*. Bangkok. Sodsri-Saritwong Foundation.
- Phramaha Hansa Dhammhaso. (2019). Situation of Buddhist Companies in Thai Society: Faith Warp or Crisis of Faith. (online). Retrieved April 14, 2019. from : <http://www.ps.mcu.ac.th/?p=1510>.
- Phra Ratvorameti and others. (2017). *Strategic Plan for Buddhism Reform 2017-2021 (Policy Implementation)*. Khon Kaen. Office of Khon Kaen Buddhism.
- Phisit LomKhampha. (2018). Phra mute lottery - Mao liquor. (online). Retrieved April 7, 2019, from : <https://news.mthai.com/general-news/622139.html>
- Paradee Pluprapa-Iamcharoen. (2017). The format for resolving the crisis of faith in monks according to Dhamma principles. Discipline. Online. Retrieved April 7, 2019. from : <http://www.ojs.mcu.ac.th/index.php/lampang/article/download/3642/2627>.
- Tanat. (2016). Men dress like monks. (online). Retrieved April 7, 2019. from : <https://news.mthai.com/social-news/636102.html>.
- Vannop ditklai. (2018). Chairman dressed like a monk (Racing motorcycles on Muang Khon road. (online). Retrieved April 7, 2019. from : <https://news.mthai.com/social-news/674764.html>.